

Dotazník školní zralosti dítěte před jeho nástupem do 1. třídy

Vážení rodiče,

začátek školní docházky je pro každé dítě velká životní změna, se kterou se musí umět vyrovnat a být na ni připraveno. Po nástupu do 1. třídy je na dítě kladeno mnoho nových nároků. Prvňáček se musí podřídit časovému rozvrhu a pevně stanovenému školnímu programu, kolektivu ostatních dětí, ale i autoritě učitele; musí se přinutit k soustředění na věci méně přitažlivé; musí být schopen mnoho nového pochopit a udělat; naučit se tomu, co je školními osnovami stanoveno pro děti jeho věku – a musí z toho mít nakonec i radost a citové uspokojení, které jsou podmínkou jeho dalších úspěchů ve škole. Většina dětí sice navštěvuje mateřskou školu, kde se připravě na školu věnuje soustavná pozornost; přesto i rodiče by se měli otázkou připravenosti dítěte na školu zabývat.

Jaká je školní zralost vašeho dítěte a jeho předpoklady k nástupu do 1. třídy? Na tyto otázky je možné nalézt odpověď v následujícím dotazníku, který vám umožní získat přehled o aktuální situaci vašeho dítěte ještě před zápisem do 1. třídy. S dotazníkem, který je právě před vámi, je to velmi jednoduché. Jsou zde otázky, které věnují pozornost nejen různým schopnostem, ale i dovednostem vašeho dítěte. Na každou otázku lze odpovědět velmi jednoduše – ano či ne.

Tělesný vývoj

1. Váží vaše dítě minimálně 18 kg či více a má tedy filipínskou míru?	ano	ne
2. Doporučuje dětský lékař nástup vašeho dítěte do 1. třídy?	ano	ne
3. Je vaše dítě zdravé a nebylo či není v dlouhodobé lékařské péči pro některé mentální, smyslové, logopedické, pohybové či jiné obtíže nebo tělesné oslabení?	ano	ne
4. Je vaše dítě zdravé a nebylo či není v dlouhodobé lékařské péči pro některé chronické onemocnění, které je spojeno s vyšší nemocností v předškolním věku?	ano	ne

Pohybový vývoj

5. Dítě se pohybuje koordinovaně, dobře se orientuje ve svém okolí.	ano	ne
6. Na požádání se naše dítě palcem dotýká ostatních prstů – 2., 3., 4., 5., 4., atd., pravou i levou rukou.	ano	ne
7. Ovládá vaše dítě základní úkony sebeobsluhy (umí se obouvat a zouvat, šněrovat a zavazovat boty, oblékat se a svlékat včetně zaškrtnutí zipu, zapnutí knoflíků)?	ano	ne
8. Umí vaše dítě jíst pomocí příboru, má zvládnuty návyky osobní hygieny jako je mytí a používání WC?	ano	ne

Kresebný vývoj

9. Umí vaše dítě nakreslit člověka se všemi základními částmi těla – hlava, trup, ruce a prsty, nohy, vlasy, obličej?	ano	ne
10. Nakreslí vaše dítě kruh, čtverec, trojúhelník, vlnovky, smyčky, klubíčko, kytičku?	ano	ne
11. Drží vaše dítě psací nástroj (tužku) správným způsobem, a to i u leváků, tlak na tužku je přiměřený, linie jsou pevné, čáry neroztřesené a plynulé?	ano	ne
12. Umí vaše dítě vymalovat omalovánky bez přetahování a barevně správně?	ano	ne

Jazykový vývoj

13. Vyslovuje vaše dítě všechny hlásky správně nebo v zásadě správně?	ano	ne
14. Umí se vaše dítě samostatně vyprávět – pohádku, večerníček, nedávný zážitek?	ano	ne
15. Umí se vaše dítě zopakovat větu o pěti slovech?	ano	ne

Všeobecná informovanost

16. Zná vaše dítě svoje jméno a příjmení, adresu bydliště?	ano	ne
17. Ví vaše dítě, jak se jmenují rodiče, kde pracují, jakou vykonávají práci?	ano	ne
18. Ví vaše dítě, kolik má sourozenců, jak se jmenují a co dělají?	ano	ne
19. Umí se vaše dítě pojmenovat všechny důležité části lidského těla?	ano	ne
20. Zná vaše dítě běžné předměty ze svého okolí a jejich účel, základní materiály, názvy pokrmů, pozná běžné stromy, plody, zvířata?	ano	ne
21. Umí se vaše dítě podle počasí a rostlin charakterizovat roční období?	ano	ne
22. Má vaše dítě představu množství do pěti?	ano	ne
23. Umí vaše dítě vyjmenovat číslice do desíti?	ano	ne
24. Zná vaše dítě základní geometrické tvary – kruh, čtverec, trojúhelník?	ano	ne
25. Umí vaše dítě vyjmenovat základní barvy (jakou barvu má banán, obloha, tráva, jablíčko ...)?	ano	ne
26. Orientuje se vaše dítě v časových vztazích – včera, dnes, zítra, ráno, večer, den, noc atd.	ano	ne
27. Orientuje se vaše dítě prostorově – zná význam slov „před, za, pod, vedle, mezi, první, poslední, vpravo, vlevo“ atd.	ano	ne

Myšlení

28. Chápe vaše dítě rozdíly a podobnosti věcí? (např. <i>Čím se sobě podobají míček a pomeranč? Čím se liší?</i>). Chápe vaše dítě analogie (např. <i>ve dne je světlo, v noci je.....ráno snídáme, v poledne.....</i>)	ano	ne
29. Umí vaše dítě některé pojmy zobecnit (<i>Praha, Brno, Jihlava, Třebíč, to jsou..... třešně, hrušky, jablka, švestky, to je.....</i>)?	ano	ne
30. Chápe vaše dítě příčinu a následek? (např. <i>Proč se zavírají závory podél tratí, když jede vlak? Proč má auto brzdu?</i>)	ano	ne
31. Pamatuje si vaše dítě říkadla, básničky, písničky?	ano	ne

Sociální zralost a chování

32. Je vaše dítě schopné se začlenit do dětského kolektivu?	ano	ne
33. Je vaše dítě zralé do školy a nestydí se navázat kontakt s jinými dětmi nebo dospělými?	ano	ne
34. Má vaše dítě přiměřeně rozvinuté návyky v oblasti komunikace a spolupráce (např. umí spolupracovat v rámci skupiny s ostatními dětmi, reaguje na zadané úkoly a spolupracuje s dospělým aj.)?	ano	ne

Obratnost a pozornost

35. Najde vaše dítě rozdíly ve dvou obrázcích, postřehne změny ve svém okolí či na obrázcích?	ano	ne
36. Je vaše dítě schopné se krátkodobě soustředit na splnění úkolu (např. na 10–15 minut)?	ano	ne
37. Nenechá se vaše dítě vyrušit vedlejšími podněty, neodbíhá, nepřerušuje práci, samostatně si umí poradit s úkolem přiměřené obtížnosti, pracuje bez přímého vedení (např. při kreslení)?	ano	ne
38. Má vaše dítě dobrou úroveň hrubé motoriky (umí skákat i na jedné noze, běhat, přelézat, chytat a házet míč, skákat přes švihadlo, dělat kotrmelce)?	ano	ne
39. Má vaše dítě dobrou úroveň jemné motoriky prstů (např. je zručné při práci se stavebnicí, umí používat nůžky, vystřihne z papíru jednoduchý tvar a vystřížené nebo vytrhané tvary nalepit)?	ano	ne
40. Dokáže se vaše dítě soustředit i na činnosti, které nejsou pro něj aktuálně příliš zajímavé?	ano	ne

Sečtením všech odpovědí ANO můžete dospět k celkovému výsledku, který zachycuje současnou úroveň školní zralosti vašeho dítěte.

- 40 – 36 Z uvedených výsledků není pochyb o tom, že s velkou pravděpodobností vaše dítě nebude mít po nástupu do 1. třídy výraznější problémy, protože má o školní činnosti spontánní zájem, který je založen na řadě získaných schopností a dovedností, které ho v těchto činnostech budou nepochybně posilovat.
- 35–30 Vaše dítě má poměrně dobrou úroveň schopností a dovedností, které jsou předpokladem úspěchů v 1. třídě.
- 29–25 Z výsledků je zřejmé, že dítě má poněkud menší předpoklady k osvojování některých schopností a dovedností, které snadno odstraníte, když mu v této oblasti vytvoříte vhodné domácí prostředí a budete věnovat pozornost rozvoji některých schopností a dovedností, které jsou nezbytné při nástupu vašeho dítěte do 1. třídy.
- 24–20 Pokuste se zamyslet, z jakého důvodu má vaše dítě méně předpokladů k nástupu do 1. třídy. Proč mu některé činnosti doposud tak dobře nejdou? Pokuste se tyto otázky konzultovat s pediatrem nebo psychologem. Může to být mimo jiné způsobeno i tím, že v této oblasti nemá dostatek vhodných příležitostí. Pokuste na se řadu těchto oblastí zaměřit a některé dovednosti s dítětem systematicky cvičit.
- 19–15 Ze získaných výsledků je zřejmé, že si vaše dítě doposud neosvojilo řadu schopností a dovedností, které mu po nástupu do 1. třídy budou bránit v úspěšné adaptaci ve škole. Dítě pravděpodobně není zralé k nástupu do 1. třídy, a proto některé činnosti doposud nezvládá. Velmi podstatné je vytvořit dítěte vhodné podmínky v přípravné třídě nebo v mateřské škole, kde by mělo možnost se s řadou uvedených schopností a dovedností postupně seznamovat.
- 14 a méně Ze získaných výsledků je zřejmé, že si vaše dítě doposud neosvojilo většinu schopností a dovedností, které mu při nástupu do 1. třídy budou činit výrazné problémy. Velmi podstatné je vytvořit dítěte vhodné podmínky v přípravné třídě nebo v mateřské škole, kde by mělo možnost se s řadou uvedených schopností a dovedností postupně seznamovat.

Odchylka v jednom nebo několika různých ukazatelích mnoho neznamená. Výrazné odchylky v mnoha předchozích kritériích by však měly být pro vás signálem ke zvážení případného odkladu povinné školní docházky o jeden rok ze zdravotních důvodů.

Je snad zbytečné zdůrazňovat, že nemůže existovat žádný klíč, který by rozhodl za vás. Proto je u řady dětí vhodné jejich aktuální situaci konzultovat nejen s dětským lékařem, ale i se školským poradenským zařízením, kterým je v našem případě Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 7 a 8, Libčická 399, 181 00 Praha 8 (286 585 191, 286 882 368, <https://www.ppppraha7a8.cz/>; poradna8@ppppraha7a8.cz). Aktuálně je poradna uzavřena pro veřejnost a podle vývoje situace začne s posuzováním školní zralosti. Čas pro vyřízení posudku bude v krajní situaci až do zahájení školní docházky, tj. do 31. 8. 2020.

Se srdečným pozdravem,

RNDr. Božena Čerňanská, Ph.D.
ředitelka školy

